

החלת ביקורת מבקר המדינה על הקרן הקיימת לישראל

הצעה להחלטה

מחליטים :

- א. לפעול, בהסכמת הקרן הקיימת לישראל (להלן – קק"ל), להחלת ביקורת מבקר המדינה על קק"ל.
- ב. בתוקף סמכות הממשלה לפי סעיף 33(א) לחוק יסוד: הממשלה, לאצול לראש הממשלה את הסמכות לחתום על הסכם עם קק"ל לשם החלת ביקורת מבקר המדינה על קק"ל, בתיאום עם מבקר המדינה.

דברי הסבר

רקע כללי

במהלך השנים האחרונות נעשו ניסיונות ממשלתיים להחיל את ביקורת מבקר המדינה על קק"ל.

בהמשך לניסיונות אלו, שלא צלחו, נעשתה לאחרונה עבודה משותפת של משרד ראש הממשלה מול קק"ל לגיבוש הסכם, לשם החלת ביקורת מבקר המדינה על קק"ל, בתיאום עם משרד מבקר המדינה ועם משרד המשפטים.

מוצע להסמך את ראש הממשלה לתת את ההסכם.

נוסח ההסכם מצורף בזה.

תקציב

לא רלוונטי.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

שרת המשפטים – תומכת בהצעה.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

לא רלוונטי.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצורפת

סיווגים

סיווג ראשי: 1 ביצועית

תחום פעולה עיקרי: 6 המגזר הציבורי

מוגש על ידי ראש הממשלה

ט"ו בחשוון התשע"ז
16 בנובמבר 2016

היועצות המשפטית

ירושלים, ט"ו בחשוון התשע"ז
16 בנובמבר 2016
סימוכין: 6892761782

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות שרים

נושא הצעת ההחלטה: החלת ביקורת מבקר המדינה על הקרן הקיימת לישראל (להלן - קק"ל).

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

הקרן הקיימת לישראל הוקמה לכתחילה כחברה פרטית, אולם היא קיבלה מעמד מיוחד משהוקמה מחדש בשנת 1953 בחוק קרן קיימת לישראל, התשי"ד-1953, כמו גם נוכח זאת שביסוד יעדיה ותפקידיה מאז כינונה מצויות משימות לאומיות כלליות. קק"ל ממלאת תפקידים ציבוריים בעלי חשיבות לאומית ומפעילה סמכויות שבמהותן הן סמכויות שלטוניות מובהקות, שאלמלא היו מבוצעות בידי קק"ל, הן היו מבוצעות בידי מוסד ממוסדות המדינה.

מכלול מאפייניה של קק"ל, יעדיה, התפקידים הציבוריים שאותם היא ממלאת והזיקה בינה לבין המדינה ורשויותיה, מצדיקים הכפפת גוף זה לביקורת המדינה. על כן, מוצע לפעול, בהסכמת קק"ל, להחלת ביקורת מבקר המדינה על קק"ל, בתיאום עם מבקר המדינה.

בסעיף 9 לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 (נוסח משולב) (להלן - חוק מבקר המדינה) מנויים סוגי הגופים אשר יעמדו לביקורתו של מבקר המדינה. בסעיף 6(9) לחוק מבקר המדינה נקבע כי בין סוגי גופים אלה נמנים גם "כל אדם, מפעל, מוסד, קרן או גוף אחר, שיועמדו לביקורת על פי... הסכם ביניהם ובין הממשלה".

כפי שמצוין בדברי ההסבר להצעת ההחלטה, לאחרונה נעשתה עבודה משותפת של משרד ראש הממשלה מול קק"ל, בתיאום עם משרד מבקר המדינה ועם משרד המשפטים, לשם החלת ביקורת המדינה על קק"ל באמצעות הסכם.

הואיל ועל פי סעיף 9(6) לחוק מבקר המדינה הממשלה מוסמכת לחתום על הסכם המחיל את ביקורת המדינה על קק"ל, מוצע לאצול לראש הממשלה את סמכותה לחתום על הסכם, בהתאם לסעיף 33(א) לחוק יסוד: הממשלה.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרון:

נוסחו של ההסכם המוצע מעורר קשיים בהיבטים מסוימים, אולם אין מניעה משפטית לחתימתו.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

לא רלוונטי.

עמדת היועצים המשפטיים של המשרדים שהשרים העומדים בראשם מגישים את ההצעה:

אין מניעה משפטית לאשר את הצעת ההחלטה.

ש/א/כ

שלומית ברנע פרגו, עו"ד
היועצת המשפטית

הסכם

שנערך ונחתם בירושלים ביום _____ לחודש _____ 2016

ממשלת ישראל : בין:

באמצעות _____

לבין: הקרן הקימת לישראל (חל"ץ 520020314)

מרחוב קק"ל 1, ירושלים 9242801

- הואיל והקרן הקימת לישראל מבקשת להחיל על עצמה נורמות מוגברות של מנהל תקין ושקיפות;
- והואיל וכחלק מהחלטה זו, רואה הקרן הקימת לישראל בביקורת המדינה כלי מרכזי שיסייע בידיה לקידום ולהטמעת נורמות אלה, כמו גם להגברת אמון הציבור ואמון התורמים בפעילותה;
- והואיל ולאור זאת החליטה הקרן הקימת לישראל להחיל את ביקורת המדינה על פעילותה ועל חברות הבת שלה בישראל בהתאם ובכפוף לאמור בהסכם זה.
- והואיל וממשלת ישראל ממשיכה ותמשיך להכיר בכך שהקרן הקימת לישראל היא ארגון לא ממשלתי (NGO), המהווה זרוע של התנועה הציונית וקרן מקרנותיה של ההסתדרות הציונית העולמית;
- והואיל וממשלת ישראל ממשיכה ותמשיך להכיר בחשיבות פעילותה העניפה של הקק"ל, בארץ ובתפוצות;
- והואיל וממשלת ישראל מכירה ותמשיך להכיר בעצמאותה של הקק"ל ובזכותה וחובתה לפעול על פי תזכירה ותקנות ההתאגדות שלה;

לפיכך הוסכם, הוצהר והותנה בין הצדדים כדלקמן:

1. המבוא להסכם זה מהווה חלק בלתי נפרד הימנו.
2. הקרן הקימת לישראל (להלן: "קק"ל") מסכימה להעמיד את עצמה כמו גם את חברות הבת שלה בישראל לביקורת המדינה, ובהתאם הגיעו קק"ל וממשלת ישראל לידי הסכם בהתאם לסעיף 9(6) לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב] (להלן: "חוק מבקר המדינה" או "החוק"), והכל בכפוף ובהתאם להוראות הסכם זה.
3. א. מובהר, כי החלת ביקורת המדינה על קק"ל אין בה כדי להכפיף את קק"ל לאיזו מרשויות המדינה, זולת עפ"י הדינים הכלליים החלים על קק"ל (כגון: חוק החברות, התשנ"ט-1999).
- ב. מובהר, כי ביקורת המדינה על פעילות קק"ל תבוצע בשים לב למטרות והיעדים של קק"ל המפורטים בתזכיר ובתקנות ההתאגדות של קק"ל ובחוקת ההסתדרות הציונית העולמית. מובהר, כי ממצאי הביקורת לא יעמדו בניגוד למטרות והיעדים של קק"ל.

4. אין בהסכם זה כדי לגרוע מתוקפו של כל הסכם ו/או אמנה בין הממשלה לבין קק"ל ו/או ההסתדרות הציונית העולמית ו/או כל דין אחר.
5. ביקורת המדינה מתוקף הסכם זה לא תחול על ארגונים הקשורים לקק"ל בחו"ל או על תורמים. אין בהוראה זו כדי לגרוע מכל דין אחר, או מסמכות מבקר המדינה לבדוק את פעילות קק"ל בישראל לגיוס התרומות ו/או את אופן השימוש בתרומות בישראל ע"י קק"ל ביחס להנחיות התורם.
6. למען הסר ספק מובהר בזה, כי ביקורת המדינה תוכל לעסוק באופן יישום המדיניות של קק"ל, שתיקבע על ידי מוסדותיה המוסמכים, ולא תעסוק במדיניות עצמה, לרבות בנושאי מקרקעין.
7. מוסכם בזה, כי הוראות הפרק השביעי לחוק לא תחולנה על קק"ל, אלא לאחר שנתיים מיום חתימת הסכם זה. מובהר בזה, כי הוראות הסכם זה לעיל ולהלן הקובעות את סמכויות ביקורת המדינה בהתאם להסכם זה (ובכלל זה, סעיפים: 3, 5, 6, 8, 9, 10 ו-11) תחולנה גם על נציבות תלונות הציבור.
8. א. על אף האמור בסעיפים 14(א), ו-20(ג) לחוק מבקר המדינה, לא יועברו ממצאי הביקורת או העתק מדין וחשבון הנוגע לקק"ל לראש הממשלה או לכל שר אחר (זולת אם הדו"ח נוגע גם לגוף מבוקר נוסף שאינו קק"ל – וזאת אך ורק בכל הנוגע לקטעים הרלוונטיים לאותו גוף).
- ב. טיוטת ממצאי הביקורת או טיוטת דין וחשבון הנוגעים לקק"ל יומצאו ליו"ר קק"ל בלבד. יו"ר קק"ל ימסור למבקר המדינה את הערותיו לדוח במועד הקבוע לכך בסעיף 16(א) לחוק מבקר המדינה ביחס לראש הממשלה.
- ג. מועד פרסום דו"חות מבקר המדינה בעניין קק"ל יהיה ביחד עם הדו"חות השנתיים של משרד מבקר המדינה, או בכל מועד אחר שיקבע המבקר, בהתאם לסעיף 14(ב)(1).
9. מובהר בזה, כי סעיף קטן 14(ב)(1) לחוק לא יחול החל מהמילים "ואם עשה כן", וסעיף 14(ב) לחוק לא יחול במלואו על קק"ל.
10. למען הסר ספק, מובהר, כי החלת ביקורת המדינה על קק"ל רק מתוקף הסכם זה, שלעצמו, לא תוביל להחלתם על קק"ל של דינים אחרים, קיימים או עתידיים, החלים על "גוף מבוקר".
11. מבלי לגרוע מכל הוראה אחרת בהסכם זה, ובפרט הוראת סעיף 5 לעיל, דוחות הביקורת הסופיים בעניינה של קק"ל יועמדו לעיון הציבור, זולת החלקים שאין לפרסמם מכוח חוק מבקר המדינה או מכוח כל דין אחר, ובנוסף לכך - חלקים הנוגעים לנושאים דלהלן, ככל שאלה ניתנים לביקורת עפ"י הוראות הסכם זה:
- א. פעילות קק"ל מול יהדות התפוצות.
- ב. פעילות קק"ל מול סניפי/לשכות JNF בתפוצות.
- ג. עסקאות מקרקעין.

ולראיה, באו הצדדים על החתום:

[נציג ממשלת ישראל שיוסמך]

הקרן הקימת לישראל
[באמצעות יו"ר הדירקטוריון]

יו"ר דירקטוריון קק"ל

17 נובמבר 2016
190-16

לכבוד,
עו"ד רונן פרץ,
מזכירות הממשלה,
משרד ראש הממשלה,
רח' קפלן 3,
ירושלים 91950

רונן, נכבדי.

הנדון: הסכם להעמדת קק"ל לביקורת המדינה

הנני שמח להודיע לך, כי טיוטת ההסכם בין ממשלת ישראל לבין הקרן הקימת לישראל, שעניינו העמדת קק"ל לביקורת המדינה, לפי סעיף 9(6) לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958, נדונה ואושרה ע"י כל המוסדות המוסמכים לכך, ובהם: דירקטוריון הקק"ל והנהלת ההסתדרות הציונית העולמית.

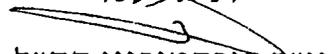
כפי שבוודאי ידוע לך, טיוטת ההסכם שאושרה זכתה גם לברכתו של משרד מבקר המדינה. בנסיבות אלה, מבחינתנו ניתן לחתום על ההסכם, ובכך להצמיד את קק"ל לעידן חדש של שקיפות ומינהל תקין.

אודה לטיפולך המסור בקידום החתימה על ההסכם מול נציג הממשלה שיוסמך לכך.

בהזמנות זו, הרשה לי להודות לך על הירתמותך למשימה, חריצותך ונחישותך, שתרמו להצלחת המשא ומתן, והבשלתו לכדי ההסכם שאושר.

בברכה נאמנה, ובידידות

דניאל עטר

יו"ר דירקטוריון קק"ל

מדינת ישראל
משרד מבקר המדינה
ונציב תלונות הציבור

יוסף חיים שמירא
מבקר המדינה
ונציב תלונות הציבור

טי"ז בחשון התשע"ז
17 בנובמבר 2016

לכבוד
ע"ד רוני פרץ
מזכירות הממשלה

מכובדי,

הנדון: הסכם לתחלת ביקורת המדינה על ק"ל

בחמשך לבקשתכם הריני להודיעכם כי נוסח טיוטת החסכם שבנדון הרצ"ב קיבל את הסכמתו.

קבלו את ברכותי על גיבושו של הסכם היסטורי זה העולה בקנה אחד עם האינטרס הציבורי.

בכבוד רב,

יוסף חיים שמירא, שופט (בדימו')
מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור

העתק: מר אלי מרזל, המנהל הכללי